

[Hagen Hagensen]

Udvalget udtrykker med rette, at: »Det ville selvsagt være ønskeligt, om man som baggrund for vurderingen af behovet for udformning af en fondslovgivning havde sikre oplysninger om fondenes antal og størrelse«.

Men dertil kræves lovhjælp, og den findes ikke. Udvalget har derfor med det såre mangelfulde grundlag, man har haft for sit virke, i nogen grad været sat på en uriaspost. Ikke mindst på grundlag af forudsætningen om, at der i de seneste decennier er sket en stigning i antallet af fonde, måske især dem med tilknytning til erhvervsmæssige formål, kan det konservative folkeparti fuldt tilslutte sig, at der finder registrering af alle fonde sted, og også, at der i rimeligt omfang skabes offentlighed omkring fondes formål og virke.

Registrering forekommer at være det nødvendige udgangspunkt for videre overvejelser om udformning af lovgivning om fonde, herunder også om det skal være en samlet eller en opdelt lovgivning, og også om, hvilke krav der bør stilles til de forskellige former for fonde.

Opdelingen af fonde i erhvervsdrivende fonde og andre fonde forekommer ikke umiddelbart tilstrækkelig. Der er rene familiefonde, der er fonde med alene velgørende og almennyttige formål, og der findes blandingsformer, hvor der også indgår erhvervsmæssige forhold.

Der er et hensyn at tage til stifterne af fonde og deres forudsætninger for fondenes formål og virkemåde. Der bør ikke uden nøje prøvelse stilles krav til oprettede fonde, der strider mod stifternes lovlige intentioner og dermed mod grundlaget for oprettelsen af den selvejende institution. Der kan stilles videregående krav til fonde, der senere oprettes.

Jeg vil tro, det vil være naturligt først at sørge for at få en registrering, som jeg i øvrigt for mit vedkommende finder helt og fuldt bør henhøre under justitsministerens ressort og omfatte alle fonde. Ikke alle forhold i et samfund bør omgærdes af tilsyn og krav om iagttagelse af regelsæt på alle leder og kanter. Der skal tages skyldigt hensyn til begrebet privatlivets fred, og det kan måske være på sin plads at nævne det i forbindelse med fonde.

Forslagets enkeltheder vil jeg ganske overlade til udvalgsarbejdet. Jeg finder dog, at en registreringsfrist på 6 måneder ikke kan lade

sig gøre, og vil om familiefonde alene have lov til at sige, at fortrinsret for de personer, der lever på stiftelsestidspunktet, som man foreslår det, kan give skævheder. Det er dog endnu ikke forbudt at avle børn, efter at man har stiftet en fond, og det vil sige, at nogle søskende måske kunne udelukkes derfra.

Jeg vil blot sige i øvrigt, at vi på baggrund af det, jeg har nævnt, vil gå ind i en løsning af disse forhold under et udvalgsarbejde, der for mig at se ikke må gennemføres med al for stor hast. Det er bedre at få gjort det ordentligt end at komme igennem med noget, vi skal til at rette på senere.

Formanden:

Undskyld, at jeg ikke først gav ordet til hr. Hans Jørgen Jensen; det gør jeg nu.

Hans Jørgen Jensen (S):

I 1978 nedsatte justitsministeriet et udvalg, der skulle overveje behov og muligheder for en lovmæssig regulering af fonde, således som justitsministeren nævnte det. Baggrunden herfor er den, at fonde i de senere år har fået en større og større udbredelse og med stor betydning økonomisk og samfundsmæssigt. Udvalget har diskuteret årsagerne til denne udvikling og er kommet til det resultat, at der er tre årsager hertil.

For det første ønsket om at fremme almene formål, for det andet generationsskiftet i erhvervslivet og for det tredje de gældende skatteregler, der begunstiger fonde.

Udvalget har fundet det rigtigt at foreslå, at der udarbejdes to særskilte love: en lov for fonde med ikke-erhvervsdrivende formål – typiske formål for disse fonde er, at de har almennyttig karakter; f.eks. kunne nævnes Niels Matthiasens Mindefond samt legater og stiftelser og andre selvejende institutioner med andre almene formål – og en anden lov for de erhvervsdrivende fonde, og typiske eksempler herpå er Novo, A. P. Møller, Danfoss, Tjæreborg osv., ja, vi kan næsten sige, at alle større virksomheder, som vi kender i dansk erhvervsliv, i dag ejes som fonde. Lovteknisk foreslår udvalget imidlertid, at de to fondstyper bliver omfattet af de samme almindelige fondsretlige regler, der er beskrevet i nærværende lovforslag. I det følgende vil jeg derfor beskæftige mig med denne lov om fonde, idet der på næste punkt på dags-